

दूरसञ्चार सेवा शुल्क स्वीकृति मार्गनिर्देशन

१. परिचय

- १.१ यो शुल्क स्वीकृति मार्गनिर्देशन दूरसञ्चार ऐन, २०५३ (१९९७) को दफा ५२(ख) अनुसार सो ऐनको दफा ४२ मा उल्लेख भएको उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि जारी गरिएको हो।
- १.२ यस शुल्क स्वीकृति मार्गनिर्देशनले नेपालमा अनुमति प्राप्त नेटवर्क सञ्चालक तथा सेवा प्रदायकहरूले प्रदान गर्ने सेवाहरूको लागि लगाइने शुल्क तथा सोमा कुनै पनि परिवर्तनको स्वीकृतिका लागि नीतिगत उद्देश्य र नियमनका सिद्धान्तहरू स्थापना गर्दछ।
- १.३ यस मार्गनिर्देशनले विशेष गरी शुल्क स्वीकृतिको प्रक्रिया सञ्चालन गर्न लाग्ने व्यावहारिक मार्गनिर्देशन र सिद्धान्तहरू तोकेको छ।
- १.४ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (एनटीए) ले विभिन्न दूरसञ्चार सेवाहरूका लागि धेरै नेटवर्क सञ्चालक तथा सेवा प्रदायकहरूलाई अनुमतिपत्र जारी गरेको छ।
- सञ्चालक र सेवा प्रदायकहरूबीच उचित प्रतिस्पर्धा स्थापना र कायम राख्न, दोहोरो अनुदान (क्रस सब्सिडाइजिङ) रोक्न, नयाँ नेटवर्क सञ्चालक र सेवा प्रदायकहरूको प्रवेश प्रवर्द्धन गर्न, तथा नेपालभरिका जनता र व्यवसायका लागि उपलब्ध र पहुँचयोग्य दूरसञ्चार सेवाहरूको शुल्क नियमन गर्न आवश्यक रहेको छ।
- १.५ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (एनटीए) ले यस मार्गनिर्देशनका सर्त र आवश्यकता अनुसार समय-समयमा यस दस्तावेजमा उल्लिखित सिद्धान्तहरूको कार्यान्वयनका पक्षहरू समेट्ने गरी विस्तृतमा निर्णयहरू गर्न सक्नेछ।

२. पृष्ठभूमि

२.१ नेपाल सरकारले दक्ष र प्रभावकारी दूरसञ्चार नेटवर्क तथा सेवाहरू नेपाली अर्थतन्त्रको निरन्तर विकासको लागि अनिवार्य पूर्वशर्तको रूपमा लिएको छ। समुदायका लागि पनि दूरसञ्चार महत्वपूर्ण सार्वजनिक उपयोगिता हो। यस कारण, सरकारले यस क्षेत्रभित्रको व्यावसायिक क्रियाकलापहरू राष्ट्रिय विकासका उद्देश्य र प्राथमिकतासँग मेल खाने र त्यसलाई समर्थन गर्ने खालका छन् वा छैनन् भनी त्यसमा ध्यान दिनुपर्दछ। यस क्षेत्रमा थप सहभागीहरूको संलग्नता बढ्दै जाँदा उपभोक्ता हित, स्वस्थ प्रतिस्पर्धा, र राष्ट्रिय लक्ष्यहरूको उपलब्धि सुनिश्चित गर्न उद्योग सञ्चालनका लागि व्यापक नियमनको रूपरेखा स्थापना गर्न आवश्यक छ।

३. सेवा प्रदायक/सञ्चालक

३.१ यो मार्गनिर्देशन नेपाल दूरसञ्चार ऐन, २०५३ (१९९७) को दफा २४ बमोजिम एनटीएले जारी गरेको अनुमतिपत्र अन्तर्गत नेटवर्क सञ्चालन तथा सेवा प्रदायकहरूले प्रदान गर्ने सबै दूरसञ्चार सेवाहरूमा लागू हुनेछ।

अनुमतिपत्रका वर्गहरू:

१. स्थानीय टेलिफोन सेवा
२. घरेलु ट्रङ्क टेलिफोन सेवा
३. अन्तर्राष्ट्रिय टेलिफोन सेवा
४. घरेलु टेलिग्राफ सेवा
५. अन्तर्राष्ट्रिय टेलिग्राफ सेवा
६. टेलेक्स सेवा
७. लिज्ड सर्किट सेवा

८. फ्याक्सिमिली (टेलि- फ्याक्स) सेवा
९. प्याकेट स्विच डेटा सेवा
१०. सेल्युलर मोबाइल टेलिकम्युनिकेसन सेवा
११. WLL मा आधारित आधारभूत टेलिफोन सेवा
१२. ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा
१३. इन्टरनेट (ई-मेल सहित)
१४. ई-मेल सेवा
१५. रेडियो पेजिड सेवा
१६. VSAT सेवा
१७. फ्याक्स मेल सेवा
१८. भिडियो सम्मेलन सेवा
१९. अडियो सम्मेलन सेवा
२०. भुक्तानीमा आधारित टेलिफोन (पे-फोन)
२१. प्रि- पेड कलिड कार्ड
२२. स्थानीय डेटा नेटवर्क
२३. ट्रङ्क्ड मोबाइल रेडियो
२४. अडियो टेक्स्ट/भ्वाइस मेल

२५. भिडियो टेक्स्ट

२६. भविष्यमा जारी हुने अन्य कुनै नयाँ सेवा।

४. शुल्क

४.१ यो मार्गनिर्देशन माथि दफा ३ मा उल्लिखित अनुमतिपत्रसँग सम्बन्धित सबै शुल्कहरूमा लागू हुनेछ।

४.२ अनुमतिपत्र प्राप्त सेवाहरूभित्रका नयाँ सुविधा र विशेषताका लागि ग्राहकहरूबाट लिइने शुल्कहरूका लागि एनटीएको पूर्वस्वीकृति लिनुपर्नेछ।

५. आवश्यकताहरू

५.१ दूरसञ्चार ऐन, २०५३ (१९९७) को दफा ४२ बमोजिमको आवश्यकताहरू यस प्रकार छन्: सेवा शुल्क उचित र यथोचित हुनुपर्ने, र एनटीएको अनिवार्य स्वीकृति लिनु पर्ने साथै एनटीएको आदेश बमोजिम प्रत्यक्ष रूपमा प्रकाशित गरिनुपर्ने। त्यसैगरी दूरसञ्चार नीति, २०५६ (१९९९) को दफा ५.१३ बमोजिम दूरसञ्चार सेवाका लागि शुल्क सकेसम्म लागतमा आधारित हुनुपर्छ। ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा सञ्चालकका लागि लागतमा आधारित शुल्कको आवश्यकता लागू हुने छैन।

५.२ कुनै पनि अनुमतिपत्र एक सेवाबाट कमाएको राजस्वलाई अर्को सेवामा दोहोरो अनुदान (क्रस-सब्सिडी) को रूपमा प्रयोग गर्न पाइने छैन।

५.३ अनुमतिपत्र भएकाले अनुमतिपत्रमा उल्लिखित सेवाहरू सञ्चालन गर्न छुट्टै कम्पनी वा नाफामा आधारित एकाइ स्थापना गर्नुपर्नेछ।

५.४ अनुमतिपत्र भएकाले अनुमतिपत्रमा उल्लिखित प्रत्येक सेवाका लागि छुट्टै हिसाब किताब कायम गरी राख्नुपर्नेछ।

५.५ लागतमा आधारित शुल्क प्रणालीमा लगानी गर्दा अधिकतम स्वीकृत प्रतिफल दर २५% हुनुपर्नेछ।

६. शुल्क नियमनका सिद्धान्तहरू

६.१ यो मार्गनिर्देशनले शुल्क नियमनलाई समेटेदछ।

विभिन्न सेवाका वर्गहरूका लागि शुल्क नियमनका फरक फरक सिद्धान्तहरू लागू हुनेछन्:

निश्चित शुल्क	नयाँ प्रस्ताव पेश गरी एनटीएबाट स्वीकृत नभएसम्म एनटीएद्वारा स्वीकृत शुल्कहरू परिवर्तन हुने छैन।
अधिकतम शुल्क	एनटीएद्वारा अधिकतम रूपमा निर्धारण गरिएका शुल्क सञ्चालकले एनटीएको पूर्वस्वीकृति बिना शुल्क घटाउन सक्नेछ। तर त्यस्तो शुल्क घटाउनुपूर्व सूचना दिनु पर्नेछ।
नियमन नभएका शुल्कहरू	एनटीएद्वारा नियन्त्रित नभएको शुल्क, सञ्चालकले एनटीएको पूर्वस्वीकृति बिना शुल्क घटाउन सक्नेछ। तर त्यस्तो शुल्क घटाउनुपूर्व सूचना दिनु पर्नेछ।

६.३ एनडीसीएल (नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड) ले आफ्नो आधारभूत टेलिफोन शुल्कहरू २००४ सम्म चरणबद्ध रूपमा सन्तुलनमा ल्याउनेछ र त्यसपछि थप पुनरावलोकन गर्न मूल्य सीमा प्रणाली प्रयोग गरिनेछ। तसर्थ देहायका एनडीसीएलका शुल्कहरूमा देहायका नियमन व्यवस्था लागू हुनेछ।

सेवा	२००४ सम्म	२००४ पछि
स्थानीय कल शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा*
भाडा शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा
एसटीडी कल शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा
आइएसडी कल शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा
जडान शुल्क	निश्चित शुल्क	**नियमन नभएको/अनियमित शुल्क
जम्मा (डिपोजिट)	अनियमित शुल्क	अनियमित शुल्क
लिज्ड लाईन शुल्क	निर्धारित शुल्क	शुल्क मूल्य सीमा

* मूल्य सीमा त्यस्तो प्रणाली हो जसले नियन्त्रित शुल्कहरूमा वार्षिक परिवर्तन दरलाई केही प्रकाशित सूचकाङ्क जस्तै खुद्रा मूल्य सूचकाङ्क वा उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्कमा रही नियन्त्रण गर्दछ र जसलाई प्रायः यसरी व्यक्त गरिन्छ:

वर्ष t मा नियन्त्रित शुल्कहरूको तौलित औसत प्रतिशत परिवर्तन = (वर्ष $t-1$ को मुद्रास्फीति दर) - X

यहाँ, X समायोजन कारक हो।

** WLL सञ्चालकले ग्राहकलाई सेवा प्रदान गर्न सुचारु गरेपछि एनडीसीएल जडान शुल्क नियमन गरिने छैन।

६.४ WLL सञ्चालकहरूका लागि देहायको नियमन प्रणाली लागू हुनेछ:

सेवा	२००४ सम्म	२००४ पछि
------	-----------	----------

स्थानीय कल शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा*
भाडा शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा
एसटीडी कल शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा
आइएसडी कल शुल्क	निश्चित शुल्क	मूल्य सीमा
जडान शुल्क	अनियमित शुल्क	**अनियमित शुल्क
जम्मा (डिपोजिट)	अनियमित शुल्क	अनियमित शुल्क
लिज्ड लाईन शुल्क	निर्धारित शुल्क	मूल्य सीमा

६.५ सेल्युलर मोबाइल सञ्चालकहरूका लागि देहायका नियमन प्रणाली लागू हुनेछः

जडान शुल्क र सक्रियता शुल्क अनियमित शुल्क

जम्मा अनियमित शुल्क

एयर टाइम शुल्क निश्चित शुल्क

भाडा शुल्क निश्चित शुल्क

ल्यान्डलाइन शुल्क निश्चित शुल्क

रोमिङ (अन्तर्राष्ट्रिय) अनियमित शुल्क

६.६ मूल्यवृद्धि सेवाका लागि सबै प्रकारका शुल्कहरू अधिकतम शुल्क व्यवस्था अन्तर्गत सञ्चालन हुनेछन्।

६.७ अन्य साना प्रकारका शुल्कहरू (जस्तै: लाइन ट्रान्सफर शुल्क, स्वामित्व ट्रान्सफर शुल्क आदि) नियमन हुने छैनन्।

६.८ सञ्चालकले एकै समयमा एक भन्दा बढी सेवा सञ्चालन गरेमा सेवा अनुसार नियमन हुनेछ।

६.९ शुल्कको मूल्य सीमा नियमन र मूल्य सीमा व्यवस्थाका लागि निर्देशिका समय अनुसार जारी गरी लागू गरिनेछ।

७. एनटीएको कर्तव्य र अधिकार

७.१ दूरसञ्चार ऐन, २०५३ (१९९७) को दफा १३ बमोजिम एनटीएले नेपालमा दूरसञ्चार सेवाहरू सञ्चालनसम्बन्धी नियमन कार्यहरू सम्पादन गर्दछ। त्यस्ता कर्तव्यहरू पूरा गर्दा एनटीएलाई सम्बन्धित अनुमतिका सर्तहरू र यस मार्गनिर्देशमा उल्लिखित विषयहरूद्वारा सञ्चालन गरिनेछ। यी नियामक कार्यहरू सम्पादन गर्दा एनटीएले निर्णय लिन, जरिवाना लगाउन र कुनै पनि निर्णयको पालन गर्न लगाउन सक्नेछ।

७.२ एनटीएले अनुमतिपत्र प्राप्त भएका नेटवर्क सञ्चालकले पेश गरेको मूल शुल्क प्रस्तावमा परिवर्तनको सिफारिस गर्न सक्नेछ। यस्तो प्रस्तावित शुल्क परिवर्तन सम्बन्धित सञ्चालकसँग परामर्श गरी लागू हुनेछ।

७.३ अनुमतिपत्र प्राप्त नेटवर्क सञ्चालकहरूले यस मार्गनिर्देश र समय-समयमा जारी गर्ने निर्णयहरूका पालना गर्ने एनटीएले सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ।

७.४ एनटीएले ऐनले दिएको आवश्यक अधिकारहरू प्रयोग गरी प्रतिस्पर्धा-विरोधी क्रियाकलाप रोक्ने र प्रतिस्पर्धालाई प्रवर्द्धन गर्नु पर्नेछ।

७.५ एनटीएले कुनै पनि समयमा अनुमतिपत्र प्राप्त नेटवर्क सञ्चालकहरूलाई शुल्क पुनरावलोकनको लागि प्रस्ताव पेश गर्न सक्नेछ।

८. प्रस्तावको क्षेत्र

८.१ पेश गरिएको शुल्क प्रस्तावमा रहेको जानकारी बमोजिम एनटीएले प्रस्तावित शुल्क परिवर्तनको मूल्याङ्कन गर्न र यस सम्बन्धमा निर्णय लिन सक्नेछ।

८.२ त्यस्तो प्रस्तावले कम्तीमा देहायका बुँदाहरू समेटनुपर्नेछः

१. अनुमतिपत्र प्राप्त सञ्चालकको नाम

२. अनुमतिपत्र नम्बर

३. प्रस्तावको मिति

४. सेवा वा सेवाहरू

५. प्रत्येक सेवाका लागि प्रचलित शुल्क र प्रस्तावित शुल्क

६. प्रस्तावित शुल्क लागू गर्ने मिति

७. प्रस्तावित शुल्कको औचित्य

८. ग्राहकहरू र सम्बन्धित सर्वसाधारणलाई सूचना दिने योजना

९. प्रस्तावित शुल्कले ग्राहकहरूमा पार्ने प्रभाव

१०. प्रस्तावित शुल्कले दूरसञ्चार क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धामा पार्ने प्रभाव

११. प्रस्तावित शुल्कले सञ्चालकको वर्तमान र भविष्यको वित्तीय अवस्थामा पार्ने प्रभाव

१२. प्रस्तावित शुल्कले सरकारको राजस्वमा पार्ने प्रभाव

१३. प्रस्तावित शुल्कले तिर्नुपर्ने करमा पार्ने प्रभाव

१४. विभिन्न कागजातहरू (दफा ९ मा व्याख्या गरिए बमोजिमको)

९. आवश्यक कागजात

९.१ एनटीएमा पेश गरिएको शुल्क पुनरावलोकन प्रस्तावले प्रस्तावित शुल्क परिवर्तनका लागि सम्बन्धित देहायका कागजातहरू समावेश गर्नुपर्नेछः

१. वित्तीय विवरणहरू सहितको हालै सम्पन्न लेखापरीक्षण भएको वार्षिक प्रतिवेदन
२. वास्तविक तथा बजेट गरिएको वित्तीय विवरण
३. अनुमतिपत्र बमोजिमको सम्पूर्ण सेवाका वास्तविक र बजेट गरिएको खाता विवरण
४. अनुमतिपत्र बमोजिमको सम्पूर्ण सेवाका वास्तविक ट्राफिक विवरण र पूर्वानुमानित ट्राफिक विवरण
५. वास्तविक ग्राहक सङ्ख्या र पूर्वानुमानित ग्राहक सङ्ख्या
६. वास्तविक र योजनाबद्ध नेटवर्क रोलआउट

९.२ बजेट र पूर्वानुमानित डेटाले कम्तीमा पाँच वर्ष अवधिको र वार्षिक रूपमा राखिएको विवरण समेट्नु पर्नेछ।

९.३ सम्भव भएसम्म वास्तविक डेटाले विगत दुई वर्षको अवधि समेटेको हुनु पर्नेछ।

१०. सार्वजनिक सुनुवाइ

एनटीएले कुनै शुल्क प्रस्तावबारे सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने वा नगर्ने निर्णय गर्न सक्नेछ र त्यस्तो विषयलाई मुख्य सार्वजनिक चासोको विषय मानिनेछ।

११. प्रकाशन

११.१ अनुमतिपत्र प्राप्त भएकाले परिवर्तन भएका र स्वीकृत शुल्कहरू लागू गर्नुअघि कम्तीमा ७ दिन अघि आफ्ना ग्राहकहरू र अन्य सम्बन्धित सर्वसाधारणलाई सूचना दिनुपर्नेछ।

११.२ वर्तमान र सम्भावित ग्राहकहरूलाई लक्षित गरी सञ्जाल (समाचारपत्र, टेलिभिजन, रेडियो आदि) मा प्रकाशन गरिनुपर्नेछ।

१२. समय तालिका

१२.१ प्रस्ताव पेश गर्नेदेखि स्वीकृति दिनेसम्मको समय तालिका:

१.	एनटीएले शुल्क पुनरावलोकन प्रस्ताव प्राप्त गरेकोमा	त्यस्तो शुल्क लागू हुने मितिभन्दा कम्तीमा ३ (तीन) महिना अगाडि
२	सञ्जालकले शुल्क पुनरावलोकन आवश्यकता बारे एनटीएमा दिने मौखिक प्रस्तुति	उक्त प्रस्ताव एनटीएमा पेश गरिएको मितिबाट ५ कार्यदिनभित्र
३	एनटीएले सञ्जालकलाई आवश्यक थप जानकारी, अभाव रहेका डेटा, जानकारी वा स्पष्टीकरण पेश गर्न दिने आदेश/अनुरोध	एनटीएमा प्रस्ताव पेश गरिएको मितिबाट २० कार्यदिनभित्र
४	सञ्जालकले सो जानकारी एनटीएमा पेश गर्ने कार्य	एनटीएमा प्रस्ताव पेश गरिएको मितिबाट ३५ कार्यदिनभित्र
५	एनटीएद्वारा प्रस्तावको मूल्याङ्कन	एनटीएमा प्रस्ताव पेश गरिएको मितिबाट ६५ कार्यदिनभित्र
	(यस प्रक्रिया अन्तर्गत एनटीएले शुल्क प्रस्तावमा आवश्यक परिवर्तन सिफारिस गर्न सक्नेछ र यस्ता परिवर्तनहरू सञ्जालकसँगको सुनुवाइपछि मात्र लागू	

	हुनेछन्।)	
६	एनटीए बोर्डले प्रस्तावबारे निर्णय लिने र उक्त निर्णयको जानकारी सञ्चालकलाई पत्रमार्फत दिने कार्य	एनटीएमा प्रस्ताव पेश गरिएको मितिबाट ९० कार्यदिनभित्र
७	सञ्चालकद्वारा शुल्कहरूको प्रकाशन	एनटीएले उक्त शुल्क स्वीकृत गरेपछि र लागू हुने मितिभन्दा कम्तीमा ७ दिन अघि

१३. एनटीएको निर्णयहरूसँग अनुपालन

१३.१ एनटीएले मूल्याङ्कन अवधिभर आवश्यक ठानेमा जुनसुकै समयमा सम्बन्धित विषयमा सञ्चालकलाई स्पष्टीकरण वा जानकारी पेश गर्न आदेश दिन सक्नेछ। उक्त आदेशको पालन गर्नु सञ्चालकको कर्तव्य हुनेछ।

१३.२ अनुमतिपत्र भएकाले यस मार्गनिर्देश अन्तर्गत एनटीएद्वारा लिएका निर्णयहरू अनिवार्य रूपमा पालन गर्नुपर्नेछ।

१४. गोपनीयता

एनटीए र अनुमतिपत्र भएकाले शुल्क प्रस्ताव प्रक्रियामा उपलब्ध गराएको वा एनटीएले प्राप्त गरेको जानकारी गोप्य राख्नु पर्नेछ।

१५. पुनरावलोकन र परिमार्जन

एनटीएले यस मार्गनिर्देशको समय-समयमा पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ र आवश्यक ठानेमा कुनै पनि अनुच्छेद थप्न, परिवर्तन गर्न वा हटाउन सक्नेछ।

१६. परिभाषाहरू

१. भाडा: कुनै निश्चित अवधिमा प्रदान गरिएका सेवाको लागि ग्राहकले आफ्ना सेवा सञ्चालक/प्रदायकलाई तिर्नुपर्ने न्यूनतम रकम।
२. स्थानीय कल शुल्क: उही जिल्ला क्षेत्रमा कुनै ग्राहकले आफ्नो नम्बरिङ क्षेत्रभित्र अन्त्य हुने अर्को ग्राहकलाई कल गर्दा आफ्ना सेवा सञ्चालक/प्रदायकलाई तिर्नुपर्ने रकम।
३. एसटीडी (Subscriber Trunk Dialing) कल शुल्क: उही जिल्ला क्षेत्रभन्दा बाहिर पर्ने, कुनै ग्राहकले नेपालभित्र अन्त्य हुने, तर आफ्नै नम्बरिङ क्षेत्र बाहिर अर्को ग्राहकलाई कल गर्दा आफ्ना सेवा सञ्चालक/प्रदायकलाई तिर्नुपर्ने रकम। यसलाई राष्ट्रिय लामो दूरी कल शुल्क पनि भनिन्छ र यो शुल्क कल सुरु हुने स्थान र अन्त्य हुने स्थान बीचको दूरी अनुसार फरक पर्न सक्छ।
४. आईएसडी (International Subscriber Dialing) कल शुल्क: कुनै ग्राहकले नेपाल बाहिर अन्त्य हुने कल गर्दा आफ्ना सेवा सञ्चालक/प्रदायकलाई तिर्नुपर्ने रकम। यसलाई अन्तर्राष्ट्रिय कल शुल्क (International Call Charge) पनि भनिन्छ र यो शुल्क कल अन्त्य हुने देश अनुसार फरक पर्न सक्छ।
५. लिज्ड सर्किट शुल्क: कुनै ग्राहक/सब्सक्राइबरले लिज्ड लाइन/सर्किटको लागि आफ्ना सेवा सञ्चालक/प्रदायकलाई तिर्नुपर्ने रकम। लिज्ड लाइन भन्नाले सेवा सञ्चालक/प्रदायक र ग्राहक/सब्सक्राइबरबीच रहेको ब्यान्डविथ भएको निश्चित बिन्दुदेखि निश्चित बिन्दुसम्म समर्पित लाइन हो।
६. जडान शुल्क: कुनै ग्राहकले सेवा जडानको समयमा केवल एक पटक तिर्नुपर्ने रकम। यसलाई स्थापना शुल्क पनि भनिन्छ।

७. जम्मा (डिपोजिट): ग्राहकले सेवा सञ्चालक/प्रदायकमा सुरक्षणको रूपमा जम्मा गर्नुपर्ने रकम। ग्राहकले सेवा समाप्त गर्दा र सबै बक्यौता तिरेपछि यो रकम फिर्ता पाउनेछ।
८. एयर टाइम शुल्क: एउटा मोबाइलबाट अर्को मोबाइल ह्यान्डसेटसम्म आरएफ (RF) सिग्नलले हावामार्फत यात्रा गर्दा लाग्ने समयको लागि लगाइने शुल्क।
९. ल्यान्डलाइन शुल्क: मोबाइल ह्यान्डसेटबाट पीएसटीएन (PSTN) ह्यान्डसेट वा अर्को मोबाइल ह्यान्डसेटसम्म स्थलीय/ल्यान्डलाइन माध्यमबाट आरएफ सिग्नलले यात्रा गर्दा लाग्ने शुल्क।
१०. रोमिङ (अन्तर्राष्ट्रिय) (Roaming – International): मोबाइल सञ्चालकसँग नाम दर्ता गराएका ग्राहकले अन्य देश भ्रमण गर्दा, त्यहाँको दूरसञ्चार सेवा प्रदायक मार्फत आफ्नो देशको मोबाइल सञ्चालकसँग जडित हुन्छन् भने त्यसलाई रोमर (Roamer) भनिन्छ। यसरी भएको दूरीको कलका लागि लाग्ने शुल्कलाई रोमिङ शुल्क भनिन्छ।

१७. अनुसूचीहरू: ढाँचा (Appendices: Templates)

- शुल्क प्रस्ताव पाना
- खाता डेटा (वित्तीय विवरण) पाना

अनुसूची-१

ढाँचाहरू: शुल्क प्रस्ताव पाना

- शुल्क प्रस्ताव,
- प्रयोग डेटा, वास्तविक
- प्रयोग डेटा, अनुमानित
- टेलिफोन लाइनहरूको वास्तविक र योजनाबद्ध रोलआउट

शुल्क प्रस्तावको अनुसूची		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

शुल्क प्रस्ताव:

शुल्क तत्त्व	प्रचलित शुल्क	प्रस्तावित शुल्क	प्रति मिति लागू हुने	नोट

शुल्क प्रस्तावको अनुसूची	
प्रस्तावको मिति:	
अनुमतिपत्र:	
जारी मिति:	
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको नाम:	
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:	

सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

डाटा प्रयोग, वास्तविक:

शुल्क तत्त्व*	इकाई	इकाईको नम्बर		नोट

*प्रस्तावित शुल्कमा उल्लिखित शुल्क तत्त्वसँग सम्बन्धित शुल्क तत्त्व समान हुनुपर्नेछ ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

डाटा प्रयोग, सम्भावित:

वर्ष						
शुल्क तत्त्व	इकाई	इकाईको नम्बर				

*प्रस्तावित शुल्कमा उल्लिखित शुल्क तत्त्वसँग सम्बन्धित शुल्क तत्त्व समान हुनुपर्नेछ ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

वास्तविक र योजनाबद्ध रोल:

	वास्तविक		योजनाबद्ध					
वर्ष								
क्षेत्र	लाईनको सङ्ख्या							

कुल								

अनुसूची -२

ढाँचाहरू: खाता डेटा (वित्तीय विवरण) पाना।

- वित्तीय विवरण, आम्दानी विवरण।
- वित्तीय विवरण, वासलात, सम्पत्ति
- वित्तीय विवरण, वासलात, दायित्व र शेयरधनीको पुँजी
- नगद प्रवाहको विवरण
- आम्दानी विवरण, पूर्वानुमान
- वासलात, पूर्वानुमान, दायित्व र शेयरधनीको पुँजी
- नगद प्रवाह विवरण, पूर्वानुमान

वित्तीय विवरण, आम्दानी विवरण:

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्यमा				नोट
A	कुल चालू राजस्व*			
B	अन्य चालू राजस्व*			
C=A+B	कुल राजस्व			
D	सञ्चालन खर्च*			

E	कर्मचारी खर्च*			
F	उपशीर्षक (ओभरहेड)*			
G=D +E +F	कुल सञ्चालन खर्च			
H= C-G	आम्दानी पूर्वको हास (EBITDA)			
I	हास कट्टि र परिशोधन*			
J=H-I	कुल सञ्चालन आम्दानी (EBIT)			
K	कुल वित्तीय लागत			
L=J-K	कर अधिको आय			
M	कर			
N=L-M	कुल आम्दानी			

*प्रत्येक वस्तुका लागि विवरण अलग पानामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

*वित्तीय विवरण, वासलात, सम्पत्ति:

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्यमा				नोट
A	अमूर्त सम्पत्ति*			
B	सम्पत्ति, सामान र उपकरण*			
C	लगानी तथा अन्य सम्पत्ति*			
$D=A+B+C$	कुल स्थिर सम्पत्ति			
E	कुल विवरण (इन्भेन्टोरिज)*			
F	कुल लेखा प्राप्त			
G	अन्य प्राप्त लेखा			
H	पूर्व खर्च			
$I=F+G+H$	कुल प्राप्त लेखा			
$J=E+I$	कुल चालू सम्पत्ति			
$K=D+J$	कुल सम्पत्ति			

*प्रत्येक वस्तुका लागि विवरण अलग पानामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची:	
प्रस्तावको मिति:	
अनुमतिपत्र:	
जारी मिति:	

अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

वित्तीय विवरण, वमसलात, दायित्व र शेयरधनीको पुँजी:

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्यमा				नोट
L	शेयरधनीको कुल पुँजी*			
M	डिफर्ड कर			
N	अन्य व्यवस्था			
O=M +N	कुल व्यवस्था			
P	ग्राहकबाट प्राप्त निक्षेप र भुक्तानी			
Q	भुक्तानीयोग्य व्यापार खाता			
R	अन्य भुक्तानीयोग्य खाता			
S	आर्थिक वर्षका लागि प्रस्तावित लाभांश			
T=P +Q +R+ S	कुल छोटो अवधिको ऋण			
U	कुल लामो अवधिको ऋण*			
V	कुल ऋण			
W=L +O +V	कुल दायित्व र शेयरधनीको पुँजी			

*प्रत्येक वस्तुका लागि विवरण अलग पानामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची:		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

नगद प्रवाहको विवरण

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्यमा				नोट
A	कुल आम्दानी			
B	हास कट्टि, परिशोधन र आयोजित (राइट डाउन)			
C	अन्य समायोजन			
D	चालू पुँजीमा परिवर्तन			
E=A +B +C +D	कुल वित्त अधिको चालू क्रियाकलापबाट भएको नगद प्रवाह			

F	कुल व्याज			
$G=E+F$	कर अधिको चालू क्रियाकलापबाट भएको नगद प्रवाह			
H	कम्पनीले तिरेको आम्दानी कर			
$I=G+H$	चालू क्रियाकलापबाट भएको नगद प्रवाह			
J	लगानी क्रियाकलापबाट भएको नगद प्रवाह			
K	वित्तीय क्रियाकलापबाट भएको नगद प्रवाह			
$L=I+J+K$	नगद र बराबरमा भएको घटी/बढी			
M	श्रावणको पहिलोमा भएको नगद र सो सरह (इक्युभ्यालेन्ट्स)			
$N=M+L$	श्रावणको अन्त्यमा भएको नगद र सो सरह (इक्युभ्यालेन्ट्स)			

नोट: माथि देखाइएका विवरणहरूको फरक पानामा प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ (जस्तै- लगानी क्रियाकलापबाट हुने नगद प्रवाह, वित्तीय क्रियाकलापबाट हुने नगद प्रवाह, आदि)

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची	
प्रस्तावको मिति:	
अनुमतिपत्र:	

जारी मिति:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

आम्दानी विवरण, पूर्वानुमान:

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्य:									
कुल चालू आम्दानी (रेभेन्युज)*									
अन्य चालू आम्दानी (रेभेन्युज)*									
कुल आम्दानी (रेभेन्युज)									
चालू खर्च*									
कर्मचारी खर्च*									
उपशीर्षक (ओभरहेड)*									
कुल चालू खर्च									
हास कट्टि अधिको आम्दानी (EBITDA)									
हास कट्टि र परिशोधन*									
कुल चालू आम्दानी (EBIT)									
कुल वित्तीय खर्च									

कर अधिको आम्दानी (EBT)									
कर									
कुल आम्दानी									

*प्रत्येक वस्तुका लागि विवरण अलग पानामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

वालसलात, पुर्वानुमान, सम्पत्ति:

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्य:					
अमूर्त सम्पत्ति					
सम्पत्ति, सामान तथा उपकरण*					
लगानी तथा अन्य सम्पत्ति					
कुल स्थिर सम्पत्ति					

कुल विवरण					
व्यापार प्राप्त लेखा					
अन्य लेखा					
पूर्व खर्च					
कुल खाता प्राप्ति योग्य					
नगद					
कुल चालू सम्पत्ति					
कुल सम्पत्ति					

*प्रत्येक वस्तुका लागि विवरण अलग पानामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

शुल्क प्रस्तावको अनुसूची		
प्रस्तावको मिति:		
अनुमतिपत्र:		
जारी मिति:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम:		
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको ठेगाना:		
सेवा:		
पेज:	को:	पेजहरू:

वासलात, सम्भावना, दायित्व र शेरधनीको लगानी:

(नेपाली रुपैयाँ मिलियन)

वर्षको अन्त्य:					
कुल शेरधनीको पुँजी*					
डिफर्ड कर					
अन्य व्यवस्था*					
कुल व्यवस्था					
ग्राहकहरू र निक्षेपको अग्रिमता					
व्यापार खाता भुक्तानयोग्य					
अन्य खाताहरू भुक्तानयोग्य					
आर्थिक वर्षका लागि प्रस्तावित लाभान्श					
कुल छोटो अवधिको ऋण					
कुल लामो अवधिको ऋण					
कुल ऋण					
शेरधनीको कुल पुँजी (इक्विटी) र दायित्व					

*प्रत्येक वस्तुका लागि विवरण अलग पानामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

शुल्क प्रस्ताव को अनुसूची	
प्रस्तावको मिति:	
अनुमतिपत्र:	
जारी मिति:	
अनुमति प्राप्त व्यक्तिको नाम:	

श्रावणको पहिलोमा भएको नगद र सो सरह (इक्युभ्यालेन्ट्स)									
श्रावणको अन्त्यमा भएको नगद र सो सरह (इक्युभ्यालेन्ट्स)									

नोट: माथि देखाइएका विवरणहरूको फरक पानामा प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ (जस्तै- लगानी क्रियाकलापबाट हुने नगद प्रवाह, वित्तीय क्रियाकलापबाट हुने नगद प्रवाह, आदि।)